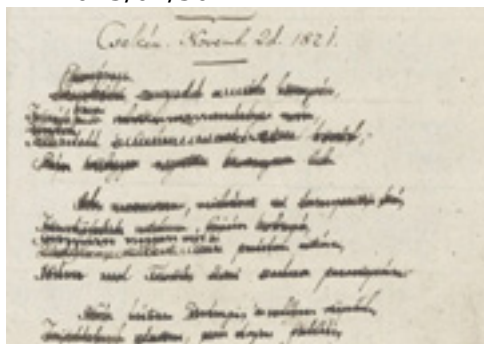

Eddig ismeretlen vers Kölcsey Ferenc digitalizált kéziratai között

2023/01/30

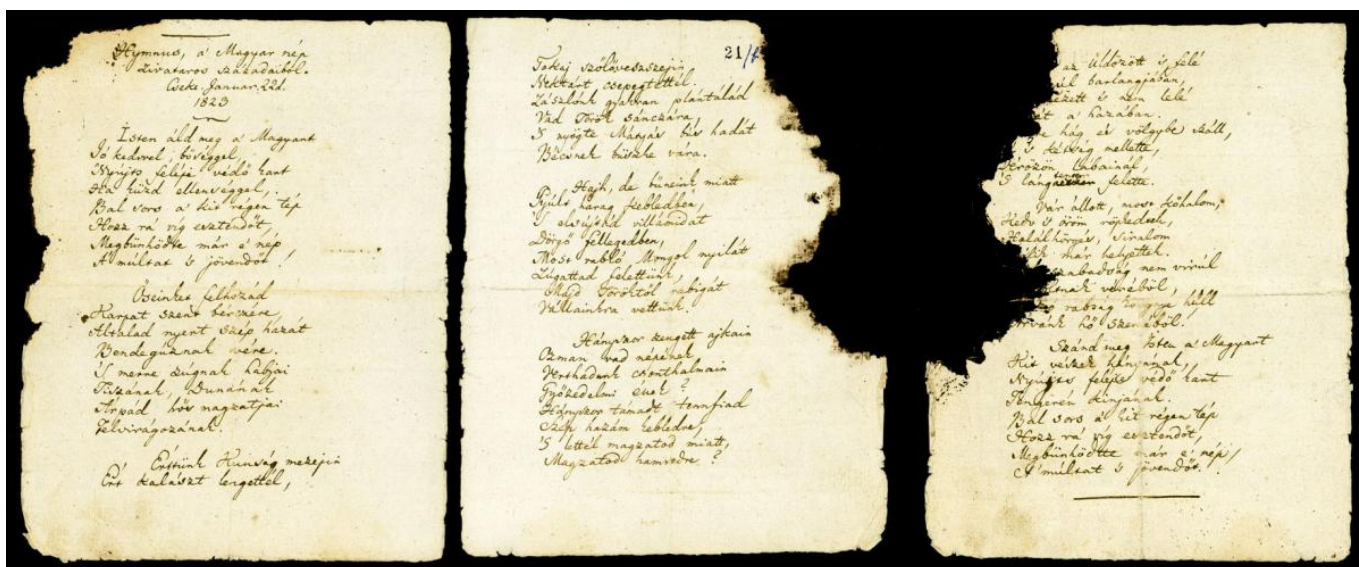

A *Hymnus* bicentenáriuma alkalmából a nemzeti könyvtár digitalizálta és szabadon hozzáférhetővé tette Kölcsey Ferenc intézményünkben őrzött kéziratait. A Copia-oldalon közzétett művek között egy eddig ismeretlen vers is szerepel, amelyet Földesi Ferenc, az OSZK Kézirattárának vezetője azonosított.

Kölcsey Ferenc *Hymnus* című költeményének bicentenáriuma alkalmából a nemzeti könyvtár online közzétette Kölcsey Ferenc Kézirattárunkban őrzött autográf verskéziratait, valamint az általa és hozzá írott leveleket. A csaknem száznyolcvan ismert Kölcsey-versből száztizenöt kézirát vált ezáltal szabadon hozzáférhetővé a copia.oszk.hu [1] weboldalon.

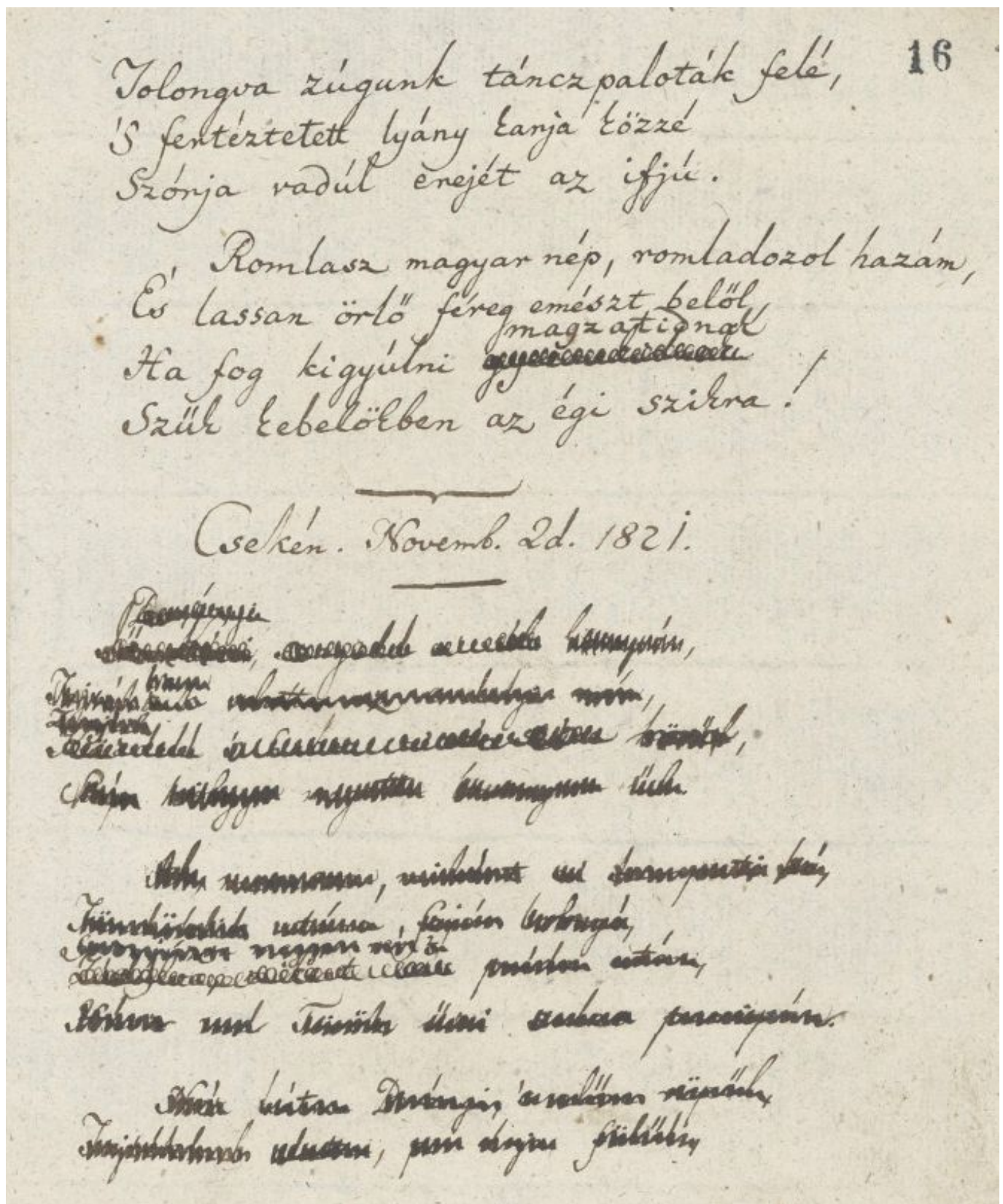
A digitalizált Kölcsey-kéziratok között egy eddig ismeretlen vers is szerepel, amelyet Földesi Ferenc, az OSZK Kézirattárának vezetője azonosított.

E publikálással nyitja meg a könyvtár a [Copia](#) [2] című weboldal egy újabb gyűjteményét *Művek* címmel, amelyben a nemzeti könyvtár Kézirattárában őrzött klasszikus szerzők autográf műveit, kitüntetetten a verseket, majd a tanulmányokat, az esszéket és a beszédeket adja közre.

[3]

A költő családjának tulajdonában megőrződött *Hymnust* 1944-ben helyezte letétbe a nemzeti könyvtárnál a költő oldalági leszármazottja, László Magda. A második világháborút követően a könyvtár tudatosan törekedett a hagyaték megszerzésére, így került két jelentős kézirategység: a versek tisztázata, 123 lapnyi szöveg, majd 22 lapnyi verskézirat az OSZK birtokába. Kölcsey nem füzetekben rögzítette a verseit, mint például Petőfi, hanem önálló lapokon, jellemzően bifóliókon. Ennek ellenére a kéziratcsomagok rendjét a szakemberek meg tudták állapítani, így a könyvtár az eredeti sorrendben őrzi őket. A két autográf kéziratcsomag a legautentikusabb része a Kölcsey-verskorporusznak, egyben a legnagyobb fennmaradt szövegegység is, a költő verseinek modern kiadásait elkészítő irodalomtörténészek alapvetően erre támaszkodhattak.

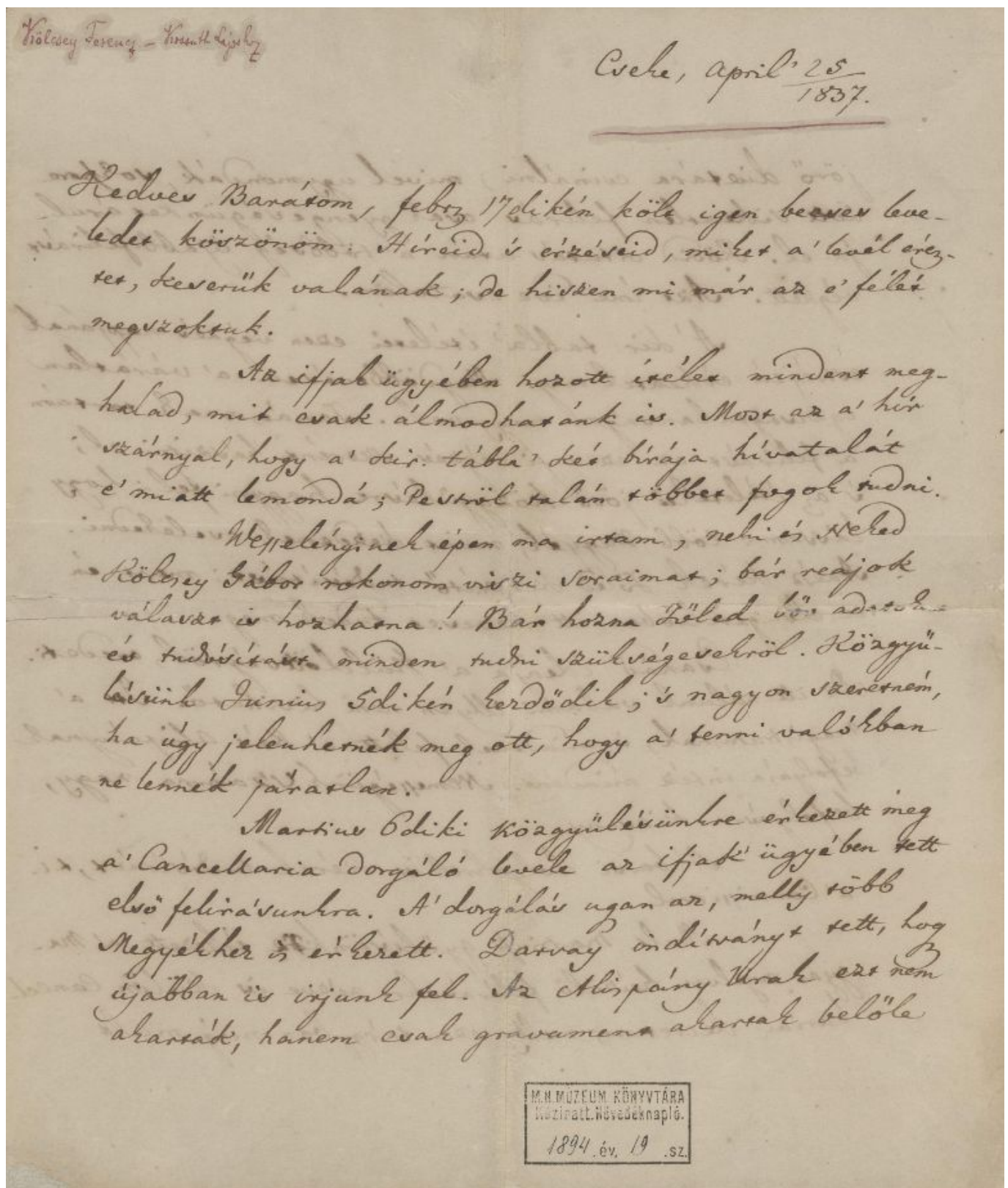
[4]A közvetlenül hozzáférhetővé tett szövegek egyrészt a Kölcsey-oeuvre kiemelkedő darabjai, a [Hymnus](#) [5]mellett olyan kiemelkedő történeti versek, mint a [Zrínyi éneke \(Zrínyi dala\)](#) [6], [Zrínyi második éneke](#). [7] [Fejdelmünk, hajh... \(Rákóczi, hajh...\)](#) [8]; a családjának eredetére és történetére reflektáló szubjektív-történeti vers, a [Kölcsey](#) [9], másrészt a személyes, szubjektív versek ([Hév naptól](#) [10]..., [Csolnakon](#) [11]), illetve a nagyközönség körében szinte teljesen ismeretlen, meglepő darabok, mint például az Ifj. B. Vécsey Miklós Szathmármegye főispáni helytartójának beiktatására című [epigramma](#) [12]latinul, vagy Kölcsey fordításai, mégpedig magyarról németre (Szemere Pál versei: [Himfy](#) [13], [A boldog pár](#) [14]).

Az anyag különlegessége, hogy az irodalomtörténet előtt **egy eddig ismeretlen Kölcsey-versszöveg** is hozzáférhetővé válik. Földesi Ferenc filológus, a Kézirattár vezetője a kéziratok vizsgálata és ellenőrzése során egy eddig figyelemre nem méltatott

[15]kéziratlapon a hurokvonallal áthúzott szöveget publikálatlan, az irodalomtörténet előtt ismeretlen Kölcsey-verstördékként azonosította. Első olvasatra úgy tűnik, hogy a verskezdemény Kölcsey [Dobozi](#) [16] című versének tematikus, motivikus gyökere, [Berényi](#) [17]címmel. Dolgozunk a vers szövegének teljes kibontásán és az életműben való elhelyezésén.

A verseken felül a könyvtár Kézirattárában őrzött **Kölcsey-leveleket** is megtekinthetik az érdeklődők a copia.oszk.hu [2] weboldalon. A huszonkét fennmaradt küldemény olyan történelmi nagyságok számára íródott többek között, mint [Eötvös József](#) [18], [Szemere Pál](#) [19], [Szalay László](#) [20], [Heckenast Gusztáv](#) [21], [Kossuth Lajos](#) [22].

[23]Az OSZK Kézirattára digitális szolgáltatása, akárcsak a 2021-ben közzétett Babits-levelek esetében, nem egyszerűen hozzáférhetőséget biztosít a nagyközönség, valamint az irodalomtörténész kutatók számára az ereklyeértékű kéziratokhoz, hanem a nemzeti kultúra pótolhatatlan kincseinek megőrzését is szolgálja. Régi kézirataink nem elhanyagolható hányadát a házilag készült tinták összetétele miatt a tintamarás veszélye fenyegeti. A vasgallusz tartalmú, erősen savas és fémionokat is tartalmazó tinták reakcióba lépnek a cellulózzal, és a savasság mértéke, valamint egyéb körülmények arányában elindul egy marási folyamat, amelynek akár a kézzel írt szöveg megsemmisülése is lehet a végeredménye. Ennek a veszélynek leglátványosabb példája éppen nemzeti himnuszunk kéziratán látható. A második lap égésnek tűnő sérülése

ténylegesen tintamarás. Valamikor a 19. században, hosszú lappangása idején olyan tinta – és olyan töménységben – ömlött a lapra, amely néhány évtized alatt teljesen megsemmisítette a papír érintett részét.

Több évszázados irataink megőrzése érdekében a nemzeti könyvtárnak elemi kötelessége ezeket optimális körülmények között tárolni és elsődlegesen a fényhatásoktól megóvni. Digitális tartalomszolgáltatásunk, a [Copia-oldal](#) [2] ezért bír nagy jelentőséggel: minden érdeklődő hozzáfér kiváló felbontásban a kéziratokhoz, anélkül, hogy ezeket a raktárak mélyéről elő kellene venni.
2023/02/06 - 13:17

Forrás webcím: <https://oszk.hu/hirek/eddig-ismeretlen-vers-kolcsey-ferenc-digitalizalt-keziratai-kozott>

Hivatkozások:

- [1] <http://copia.oszk.hu>
- [2] <https://copia.oszk.hu/>
- [3] https://oszk.hu/sites/default/files/himnusz_egyben_nagy.jpg
- [4] https://oszk.hu/sites/default/files/Kolcsey-Ferenc_Berenyi.jpg
- [5] <https://copia.oszk.hu/poem/hymnus-a-magyar-nep-zivataros-szazadaibol/>
- [6] <https://copia.oszk.hu/poem/zrinyi-eneke/>
- [7] <https://copia.oszk.hu/poem/zrinyi-masodik-eneke/>
- [8] <https://copia.oszk.hu/poem/fejedelmunk-hajh/>
- [9] <https://copia.oszk.hu/poem/kolcsey/>
- [10] <https://copia.oszk.hu/poem/hev-naptol/>
- [11] <https://copia.oszk.hu/poem/csolnakon/>
- [12] <https://copia.oszk.hu/poem/epigrammak-i/>
- [13] <https://copia.oszk.hu/poem/himfi/>
- [14] <https://copia.oszk.hu/poem/das-gluckliche-paar/>
- [15] <https://oszk.hu/sites/default/files/FoldesiFerenc.jpg>
- [16] <https://copia.oszk.hu/poem/dobozi/>
- [17] <https://copia.oszk.hu/poem/berenyi/>
- [18] <https://copia.oszk.hu/levelek/kolcsey-ferenc-levele-eotvos-jozsefhez/>
- [19] <https://copia.oszk.hu/levelek/kolcsey-ferenc-levele-szemere-palhoz/>
- [20] <https://copia.oszk.hu/levelek/kolcsey-ferenc-levele-szalay-laszlohoz-5/>
- [21] <https://copia.oszk.hu/levelek/kolcsey-ferenc-levele-heckenast-gusztavhoz-3/>
- [22] <https://copia.oszk.hu/levelek/kolcsey-ferenc-levele-kossuth-lajoshoz/>
- [23] https://oszk.hu/sites/default/files/Kolcsey-Ferenc_Kossuthoz.jpg
- [24] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>
- [25] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>